

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravitelstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Doležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobajo se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisni se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oglasila se plačuje od navadne vretice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabito na naročevanje.

Ob začetku leta vabimo vljudo vse dosedanje naročnike „Slov. Gospodarja“, naj se naročijo še na dalje za leto 1894 na list, ki je in še tudi naprej zagovarja resno in vestno koristi sv. cerkve in slov. ljudstva pa ne išče v tem, kakor kaže že njegova cena, nikjer svoje koristi. Kdor more in hoče, naj pristopi med deležnike „katol. tisk. društva“, da se „Slov. Gospodar“ vzdrži tudi nadalje pri tej nizki ceni.

Deležnina „katol. tisk. društva“ znaša za celo leto 5 gold. in je v tem že tudi naročnina za „Slov. Gospodarja“. **Naročnina** pa znaša za celo leto 2 gold. 50 kr. in za pol leta 1 gold. 30 kr. ter za četrt leta 65 kr.

Naročnina se pošlje najlažje po poštinih nakaznicah upravitelstvu „Slov. Gospodarja“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Odbor kat. tisk. društva.

Nazaj ali naprej?

Čas teče in njega ne ustavi nihče, niti mošnja, niti prošnja; čas gre naprej in nam kliče: naprej! Pri njem torej ni vprašanja, ali nazaj, ali naprej in vendar je to vprašanje mogoče, nam se celo dozdeva, da je tako vprašanje sem ter tje celo potrebno, kajti ne hodi človek že vselej zato naprej, če tako misli, pa tudi ne vselej nazaj, če se tako sodi. V tem je pomota lahka in v naših časih še je tem lažja, ker se veliko govori o napredku, o napredovanju in so celo večje ali manjše stranke, ki si rade dajo ime »napredna stranka« ali stranka »naprednjakov«.

Ali pa so one v resnici napredne stranke in gredo ti, ki se štejejo va-nje, v resnici naprej? Pri najboljši volji ne moremo vselej odgovoriti na to vprašanje s krepkim glasom, da so, saj nas uči skušnja skorej pri vseh, da niso na poti, ki pelje naprej, ampak narobe, največkrat obtičijo že na sredi pota, ali pa gredo nazaj, če tudi sami tega ne priznajo. Izgledov za to nam ne manjka v vsakdanjem življenju, v političnem življenju našem pa se vidi in čuti to sedaj še vse huje, kakor kedaj poprej.

Tako žalostno se že več let ni začelo nobeno novo leto, kakor ga imamo letos v naši Avstriji. Kdor še ima srca za staro, častljivo naše cesarstvo, jako obžaljuje, da imamo vlado, o kateri reče človek najbolje, da ni »ne tič ne miš«, da ni ne konservativna ne liberalna, na vsak način pa kaže nazaj — v nemški liberalizem. Prej ali slej se tudi izgodnja iz sedanje vlade taka vlada, ki boče popolnem v rokah sedaj krotkih, tedaj pa čez vse divjih nemških liberalcev.

In kdo je tega kriv? Mar nemški liberalci? Ne, to ne, kajti nje je grof Taaffe celih štirinajst let držal pri tleh, ne da bi mu bili mogli krmilo vlade izviti iz

rok. Da imamo sedaj tako vlado, tega so krivi, če tudi ne sami, vendar pa v prvi vrsti nekateri ljudje, katerim je premalo do sloge in radi, če tudi ni na pravem mestu, kriče: »naprej!« Nesrečni ti ljudje pa ne mislijo, da je za to, da se pride naprej, treba dovolj in krepkih močij in da se pride mesto naprej, lahko tudi nazaj. Struna, če se preveč napne, rada počni in struna teh slovanskih naprednjakov je poknila in žal, da se ni moza, ki konce te strune zopet zveže, kamo-li da nam zabrenka na-njo prijetno godbo!

Letošnje leto bode torej v političnem življenju veliko bojov in kdor kaj more, mora delati na to, da zmaga pravica. Mi se po svoji strani ne vrvamo v nobeno sedanjih »naprednih strank«, ter vidimo v njih vse drugo prej, kakor napredovanje, vendar pa čemo »naprej! Naprej mora sv. cerkev; mi ne maramo za to, da jo država le trpi ter je ne pahne do cela iz šole, iz zborov, iz zastopov: sv. cerkvi mora biti mesto, katero njej dohaja. Naprej mora pa tudi slov. ljudstvo. Slov. gospodarjev žepe užema država prav tako, kakor nemških, kri njih sinov tirja tudi v enaki meri, čemu bi tedaj pa bila drugačnja mera pri pravicah? Ali teh slov. ljudstvu ne bode brez truda in sama od sebe mu jih država ne vrže v naročje, za to mora ljudstvo samo skrbeti in varovati si mora pravice, katere že ima, vstrajno in do zadnje pike, sicer se lahko spravi samo ob nje. To pa je potlej stopinja nazaj.

Vse pravice pa ne izdajo veliko, ako človek doma, na svojem posestvu nima sreče in mu gre s premoženjem nazaj, zato je pred vsem želja pravih rodoljubov, naj se slov. kmet postavi na trdne noge in si torej vzboljšuje svoje polje, travnike, gorice. Nas kmet v obče rad dela in tudi zapravljujev se pri nas ne nahaja veliko, toda naprej pride razmeroma le malo naših kmetov. To pa prihaja najbolj iz tega, da blago, ki ga kmet pridelava, nima vselej prave cene, tirja pa se od njega veliko in vse v suhem denarju. Če se tudi to enkrat vzboljša, tedaj nimamo strahu, da stopi slov. kmet tudi, kedar gre za pravice slov. ljudstva, vselej ter krepko na noge in torej veselo naprej!

Živinska sol.

Vsled postave, ravno razglašene, se začne oddajati živinska sol že z začetkom 1894 leta. Sedaj pa pride vse na izvršilno naredbo, s katero se vredi prodajanje živinske soli. Naredba se kmalu objavi in gotovo ugodimo bralcem, ako jim navedemo po »Slovenu« najglavneje vsebino njeno, ker se kmetovalci toliko zanimajo za to stvar.

Po postavi odda se kmetovalcem 500.000 meter-

skih centov živinske soli po znižani ceni, 5 gl. za meterski cent. Sedaj gre le za to, da se zabrani, da kdo drugi ne bode soli dobival po znižani ceni, kakor kmetovalci, in da se po znižani ceni kupljena sol ne bode rabila za drugo, kakor za živino. Ker se še ni našla nobena snov, s katero bi se kaka sol napravila tako, da bi bila le še za živino dobra, se je pač bati, da se bode zlorabilo uveljavljanje te soli in je treba dobrih naredb, da se zloraba prepreči. Določile se bodo občutne kazni za tiste, ki bi živinsko sol rabili za druge namene, poleg tega pa se bode natančno določilo, kdo more dobivati živinsko sol in koliko ter kako se živinska sol loči od druge soli.

Pred vsem se bode vredilo oddajanje te soli. Že postava določuje, da živinske soli ne dobé drugi posestniki živine, kakor tisti, ki se pečajo s kmetijstvom. V naredbi se bode pa še določilo, da se od dobivanja te soli izključijo vsi, ki poleg kmetijstva imajo še kako trgovino z jestvinami. Kar se tiče tega, koliko živinske soli more dobiti vsak kmetovalec, se po želji zbornice poslancev določi, da se razdeli živina v tri razrede; mala živina: ovce, koze in prašiči imajo pravico do jedne jednote, večja mlada živina, konji in goveda do jednega leta in osli imajo pravico do dveh jednot, in večja živina, to je nad leto stari konji in goveda pa do štirih jednot živinske soli. Kot jednota določi se največ dva kilograma na leto.

Oddaja soli se bode tako vredila, da bode živinska sol vedno pod nadzorstvom oblasti od tega časa, ko se naredi, dokler se ne izroči kmetovalcem. Poleg solinskih uradov bodo posebno občinski uradi imeli pri tem važno vlogo. Občinski uradi bodo imeli odrediti, koliko živinske soli se odkaže posamičnemu kmetu, naročevali bodo živinsko sol, skrbeli za njeno privoženje v občino in jo razdeljevali med posamične kmetovalce. V posamičnih krajih obstoječe kmetijske zadruge bodo lahko občine pri tem podpirale. Oddelek generalne direkcije avstrijskih državnih železnic bode v toliko sodeloval, da prevzame dostavljanje živinske soli občinam, v kolikor je občine ne bodo mogle jemati naravnost iz zaloge. Podlaga bode pri računu število živine: kolikor je imajo po zadnjem štetju, toliko soli dobé posamične dežele, mesta, okraji in občine od teh 500.000 meterskih centov. Določeno bode torej, koliko soli dobi občina, občinski urad bode imel torej le še določiti, koliko soli po znižani ceni dobé kmetovalci za živino, katero imajo čez zimo. Da se izve, koliko soli pride na jednoto, deli se vsa množina soli, ki jo je dobila občina, s številom jednot. Potem naznani občina vsakemu kmetovalcu, do koliko živinske soli ima on pravico, in ga pozove, da pové, če je misli vzeti.

Ko se kmetje oglašé, sestavi občina pregled naročitev soli, katerega še pregledajo finančni organi, na to se odpošlje solni zalogi, da pošlje živinsko sol. Odpošlje se neposrednje solni zalogi, odkazani občini, ako občina sol vzame neposrednje iz nje, ali pa potom solnega oddelka ravnateljstva državnih železnic, če je ta prevzel prevažanje soli iz solne zaloge v občino.

Pri prevažanju v občino je pridejan kontrolni list, katerega je napravila solna zalog. Takoj, ko se pripelje sol v občino, mora se to naznani finančnim stražnikom. Vpričo finančnih stražnikov se vzamejo z vreč, v katerih je sol, svinčene plombe, in se živinska sol takoj razdeli kmetovalcem. Vsaki občini se odkaže določena zalog soli. Tako jo bodo dobivale kranjske in menimo, da tudi štajarske občine od solnega urada v Trstu.

Omeniti je, da se določi, v kateri vrsti občine dobé sol. Tiste občine, katere so zadele kake neizgode, kakor pomanjkanje krme, živinske bolezni, jo dobé prej nego

druge. Vsak kmet dobi vso odkazano mu živinsko sol za celo leto na jedenkrat in jo mora tudi na jedenkrat plačati.

Da se živinska sol že po barvi in okusu loči od navadne kuhinske soli, zato jej je primešanega železnega okisa in pa pelinovega praška. Vreče, v katerih je sol, so zaprte s svinčnimi plombami in imajo vijolaste papirne vinjete. Nekatere teh določeb so pač malo neprijetne, ali so potrebne, da se prepreči vsaka zloraba. Poleg tega pa tako najbolj naravnost dobijo kmetovalci živinsko sol iz solnih zalog in se s prevažanjem ne podraži. Pričakovati je, da bodo županje se natančno ravnali po navodilu in v interesu kmetijstva olajševali redno oddajo živinske soli.

Tako prilično se glasi ta naredba. Izjaviti moramo, da se nam zdi oddajanje soli po tej naredbi jako komplicirano in da bo to zelo oviralo korist, katero bodo dobivali kmetovalci od soli za živino.

Cerkvene zadeve.

Olepšanje hiše božje in sv. misijon v Slivnici pri Celji.

Še le blizo dve leti bode, odkar so tukaj č. g. Janez Kozinc in že so storili veliko dobrega za našo župnijo. Omenim najprej olepšanje naše farne cerkve! Preskrbeli so nam krasno podobo Lurske Matere Božje z lepo krono na glavi, ter je ona res lepi kinč v cerkvi. Letos so vsled njihove neutrudljive pastirske skrbi, in po radodarnosti dobrih župljanov dali veliki oltar in vse cerkvene posode krasno ponoviti, zatem nova okna, cela cerkev je z lepimi podobami vmes slikana.

Za tem pa je pravo mojstersko delo sv. križev pot, katerega so nam koj v začetku sv. misijona blagoslovili prečastiti g. Janez Macur; vse to delo nam je zgotovil g. Ivan Brglez iz Podčetrčka, ter se je kot domači slikar s tem delom priporočil.

Prav po ceni je računil, naslikal pa v občino zadovoljnost zvedencev in farmanov, ali kako se je za vse to potreben denar dobil? Ni bilo treba odveč nadlegovati, ker radodarni Slivničani so na prijazno prošnjo radi v žep segali, ko so videli, da je potreba, saj cerkve tako zapuščene ne bomo imeli, prav po besedah sv. pisma: Ako imaš veliko, obilno dajaj; če imaš malo, daj tudi malo iz dobrega srca.

Tudi gospoda nadučitelja tukaj javno pohvalim kot vernega kristijana in navdušenega Slovenca, prav po njega skrbi in radodarnosti, kakor tudi po radodarnosti raznih dobrotnikov se je postavil dne 25. avgusta 1893 rajnemu nepozabljivemu, mnogozaslužnemu, čast. g. župniku Jakobu Mastnaku, in lep dostojen spomenik, katerega so prečastiti g. Alojzij Kreft, župnik Kalobški s pomočjo domačega č. g. župnika blagoslovili in razložili pomen križev in spominkov na grobu rajnih, v tako lepih in ganljivih besedah, da so vsi pričujoči jokali in ihteli. Najlepše duhovno veselje so nam pa naklonili v prvi adventni teden, ko smo obhajali sv. misijon. Kakor blagodejna jutranja rosa oživi vso naravo, tako oživljajo navdušene, pretresljive, do srca segajoče pridige misijonske v ljubezni do svojega stvarnika. Kdor je imel priliko udeležiti se sv. misijona, prepričan mora biti o brezmerih koristih, katere nam podaja v vsakem oziru. Dne 2. decembra so prišli štirje častiti gg. misijonarji od Sv. Jožefa pri Celji, Janez Macur, A. Kovalik, Franc Kitak in Alojzij Pogorelec ter so začeli že prvi dan z ognjevitjo, do srca segajočo besedo oznanjevati